

1. Калініченко О.О. Перспективи впровадження недержавного пенсійного забезпечення / О.О. Калініченко // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів [«Теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту підприємств виробничої сфери: світовий та вітчизняний досвід»], (Житомир, 17–18 квітня 2013). – Житомир: ЖДТУ, 2013. – С. 143–145.

УДК 338.12

Олена Калініченко

аспірант,

ДУ «Інститут економіки природокористування

та сталого розвитку НАН України»

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

*Investigational the modern state and tendencies of the non-state pension
elements of the non-state pension providing of Ukraine. On the basis of the conducted
ffered measures on introduction of the non-state pension providing of Ukraine*

Дослідження недержавного пенсійного забезпечення України до останнього часу не носили системного характеру. Для економіки країни дуже важливою та корисною є накопичувальна система пенсійного страхування, тому що саме вона дозволяє акумулювати значні кошти, які можна інвестувати у будь-яку галузь національного господарства.

За останні роки значно зросла увага провідних науковців України до недержавного пенсійного страхування, дане питань розкриваються в роботах В. Абрамова, Н. Ковальнової, Н. Коробенко, Е. Лібанової, О. Максимчука, А. Нечай, Н. Терemenko, О. Фролової, Б. Юровського, В. Яценко, тощо.

Запровадження недержавного пенсійного забезпечення (НПЗ) є одним з основних завдань і важливих кроків реформування системи пенсійного забезпечення України. Створення законодавчих передумов функціонування інститутів додаткового, добровільного пенсійного забезпечення є нагальною вимогою часу та необхідною умовою існування ефективної, соціально справедливої системи відносин у сфері соціального забезпечення населення.

Для того, щоб забезпечити людині достатній життєвий рівень після закінчення активної трудової діяльності, в Україні запроваджено сучасну трирівневу пенсійну систему. Вона базується на трьох незалежних один від одного рівнях, два з яких – обов'язкові, а один – добровільний.

Перший рівень – це солідарна система, в якій усі кошти, що перераховуються підприємствами та застрахованими особами до Пенсійного фонду України, одразу ж виплачуються нинішнім пенсіонерам.

Другий рівень – накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Передбачалося, що вона буде введена в дію у 2009 році. Частина обов'язкових пенсійних відрахувань (до 7% від заробітної плати працівника) буде спрямована на персональні рахунки громадян. Ці кошти будуть інвестуватися в українську економіку, а інвестиційний дохід збільшуватиме розмір майбутніх пенсійних виплат.

Третій рівень – система недержавного пенсійного забезпечення. В цій системі можуть брати участь добровільно як фізичні особи, так і юридичні особи-роботодавці.

Перший і другий рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Другий та третій рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему накопичувального пенсійного забезпечення.

Відповідно до чинного законодавства недержавне пенсійне забезпечення (третій рівень) здійснюється:

- недержавними пенсійними фондами шляхом укладення пенсійних контрактів між адміністраторами пенсійних фондів та вкладниками таких фондів;

- страховими організаціями шляхом укладення договорів страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду;

- банківськими установами шляхом укладення договорів про відкриття пенсійних депозитних рахунків для накопичення пенсійних заощаджень у межах суми, визначеної для відшкодування вкладів Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.

Недержавне пенсійне забезпечення в усьому світі є одним з найважливіших елементів соціального забезпечення співробітників, поряд із заробітною платою, преміями і винагородою за період роботи, медичним страхуванням тощо. Недержавні пенсійні фонди (НПФ) є особливою формою фінансових інститутів, які акумулюють значні фінансові ресурси і від населення і від корпорацій. У зарубіжних країнах пенсійні фонди є найбільшими фінансовими структурами. Наприклад, в США пенсійна складова в колективних інвестиціях складає близько 30%. В Україні НПФ до цих пір знаходяться у стані пошуку шляхів виживання і адаптації до мінливих умов і законів. Внаслідок цього зберігається недовіра інвесторів до фінансових структур, НПФ не можуть успішно виконувати свої традиційні функції – інституту соціального забезпечення, колективного інвестора.

Отже, недержавне пенсійне забезпечення - це ефективний фінансовий інструмент, ціллю якого є забезпечення високого рівня життя людей в період їх пенсійного віку, забезпечення соціальної захищеності та надання гарантій стабільного доходу, що досягається шляхом добровільного накопичення грошових коштів на індивідуальних пенсійних рахунках, відкритих учасникам недержавного пенсійного фонду за рахунок пенсійних внесків та нарахованого на дані внески інвестиційного прибутку.

Список використаних джерел

1. Коробенко Н.П. Особливості реформування пенсійних правовідносин в умовах незалежності української держави / Н. Коробенко // Часопис Київського університету права. – 2007. – № 1. – с.125-128.
2. Лібанова Е. Чи потрібна Україні пенсійна реформа? Спроба неполітизованого аналізу [Електронний ресурс] / Дзеркало тижня. – 2001. – № 34 (358). – Режим доступу: <http://www.dt.ua/2000/2040/32089/> - 06.08.2008 р. – Загол. з екрану.
3. Про недержавне пенсійне забезпечення: [закон України: офіц. текст: за станом на 01 вересня 2008 року] // <http://portal.rada.gov.ua/>